

Bitna davanja Zavoda za zapošljavanje (AMS)

Pravna osnova: AIVG (Zakon o osiguranju za slučaj nezaposlenosti)

Usluge/naknade Zavoda za zapošljavanje (AMS):

- a.) novčane naknade iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti:** novac za nezaposlene i pomoć u nuždi,
- b.) pomoć za poticanje zapošljavanja:** novac za stručno usavršavanje, naknada za skraćeno radno vrijeme na osnovu starosne dobi, djelimična penzija (prošireno skraćeno radno vrijeme na osnovu starosne dobi) i naknada za skraćeno radno vrijeme na osnovu obrazovanja.
- c.) naknade za starije osobe:** predujam (akontacija) penzije,
- d.) posebne naknade za osobe s narušenim zdravljem:** naknada za prekvalifikaciju.

Uslov za prijavu na posredovanje poslova od strane Zavoda za zapošljavanje (AMS) je da je lice **sposobno za rad, voljno da radi i nezaposleno. Osobe s obavezama staranja** o djeci do navršene 10. godine života ili za djecu sa poteškoćama u razvoju na raspolaganju moraju načelno stajati najmanje **16 sati**, ali uz obavezu da se što prije pobrinu za mjesto u vrtiću ili produženom boravku, te zatim stoje na raspolaganju za radni odnos takođe najmanje 20 sati. Osobe koje primaju naknadu za brigu o djeci (Kinderbetreuungsgeld) moraju za dijete podnijeti odgovarajući dokaz o brizi o djetetu.

Državljanima trećih država je u svakom slučaju potrebna boravišna dozvola koja omogućava pristup tržištu rada.

Novac za nezaposlene

Pravo na novac za nezaposlene ima onaj ko dokaže minimalno trajanje zaposlenja koje podliježe obavezi plaćanja doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti, ko stoji na raspolaganju za posredovanje u pronalasku novog zaposlenja i još nije iskoristio period primanja.

Pravo

Kod prvog ostvarivanja prava na davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti: 52 sedmice trajanja zaposlenja s obaveznim doprinosima za osiguranje za slučaj nezaposlenosti u zadnje **2 godine** prije podnošenja zahtjeva.

Kod daljih ostvarivanja prava: 28 sedmica trajanja zaposlenja s obaveznim doprinosima za osiguranje za slučaj nezaposlenosti u zadnjih **12 mjeseci**.

Nezaposleni prije navršene 25 godine života: 26 sedmica trajanja zaposlenja s obaveznim doprinosima za osiguranje u slučaju nezaposlenosti u zadnjih **12 mjeseci**.

Visina novca za nezaposlene

Novac za nezaposlene se sastoji od **osnovnog iznosa i porodičnih dodataka** kao i eventualnog **dopunskog iznosa**.

Osnovni iznos je otprilike 55% dnevnog neto primanja. Neto primanja se računaju na osnovu mjesečne bruto plate u zadnjih dvanaest kalendarskih mjeseci zaposlenja s obavezom uplaćivanja doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti (plus posebna plaćanja), a u nedostatku istih, iz drugih evidentiranih osnova uplaćivanja doprinosa.

Za svako dijete, za koje se prima dječiji doplatak i za koje je osnovno/značajno održavanje osigurano, dospijeva porodični dodatak u visini od dnevno € 0,97 pod određenim okolnostima i za ovisne (bračne-) partnere/partnerice. Leži li osnovni iznos ispod naknade za izjednačavanje (Ausgleichzulage), ima se pravo i na iznos naknade.

Od 45. života se ne smije isplaćivati niži novac za nezaposlene nego do tada.

Link za računalo novca za nezaposlene: <http://www.ams.at/organisation/ams-eservices/online-ratgeber#wien>

Trajanje primanja

Minimalno trajanje: 20 sedmica

30 sedmica: ako se prije ostvarivanja dokažu ukupno **3 godine** zaposlenja s obaveznim plaćanjem doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti

39. sedmica: 6 godina zaposlenja s obaveznim plaćanjem doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti **u zadnjih 10 godina** za nezaposlene **od 40. godine života**

52. sedmice: 9 godina zaposlenja s obaveznim plaćanjem doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti **u zadnjih 15 godina od 50. godine života**

Nastavak primanja

Nazaposleni koji nisu iskoristili pravo na priznati novac za nezaposlene do maksimalnog dozvoljenog trajanja, poslije prekida primanja novca za nezaposlene mogu **u roku od 5 godina** (računato od zadnjeg dana primanja) nastaviti da primaju preostali novac za nazaposlene. Kod sticanja novog prava ne postoji pravo na nastavak primanja.

Mirovanje

Pravo na novac za nezaposlene **miruje** za vrijeme primanja naknade za bolovanje, nastavka isplate dohotka, smještaja u zavodu za liječenje, boravka u inostranstvu, vojnog roka ili civilne službe, primanja naknade za odgoj djece, odštete za otkaz, naknade plate za godišnji odmor – otpremnine za godišnji odmor, obeštećenja za godišnji odmor. **Iznimka/dopust:** naknade za nezaposlenost uopšteno se ne isplaćuju za vrijeme boravka u inostranstvu. U slučaju opravdanih razloga (npr. taženje posla, obrazovanje, porodične hitne situacije), mogu se nastaviti na ograničeno vrijeme 3 mjeseca. Za to se regionalnom uredu za zapošljavanje mora podnijeti zahtjev za dopust sa obrazloženjem i pratećom dokumentacijom.

Pomoć u nuždi

Pravo na pomoć u nuždi postoji za nezaposlene, čije pravo na novac za nezaposlene je iscrpljeno (u roku od **pet godina** nakon iscrpljenja prava), koje stoje na raspolaganju za posredovanje i **nalaze se u ugroženoj situaciji**. Pri provjeri, da li se radi o slučaju nužde, uzima se u obzir inače postojeći prihod. Od 01.07.2018. godine se **više ne uračunavaju primanja partnera**.

Pomoć u nuždi iznosi **92% odnosno 95% osnovnog iznosa** novca za nezaposlene, ako osnovni iznos ne prelazi gornju granicu naknade za izjednačavanje (Ausgleichzulage).

Ako je nezaposleni navršio **45. godina života**, onda se obračunavanje pomoći u nuždi zasniva na najdužem priznatom periodu primanja novca za nezaposlene.

Doplatak za pokrivanje životnih troškova, doplatak za troškove kursa

Nezaposleni mogu za period pohađanja nekog kursa ili mjere politike tržišta rada dobijati doplatak za pokrivanje životnih troškova (DLU), ako novac za nezaposlene ili socijalna pomoć nisu dovoljni. Doplatak se dobija samo, ako kurs ili mjera traju duže od jedne sedmice ili više od 16 sati sedmično. AMS polazi od minimalnih iznosa za osiguravanje egzistencije (**za omladince do 18 godina € 14,66 po danu, za odrasle € 23,82 i € 33,86 po danu**). Nezaposleni ove doplatke dobijaju za svrsishodne mjere politike tržišta rada koje doprinose povećanju šansi za posredovanje na tržištu rada. Svrha je osiguravanje finansijske egzistencije za vrijeme poslovnog obrazovanja ili usavršavanja ili pripreme za stupanje na rad.

Subvencionirana lica imaju zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nesreće i penziono osiguranje. Doplaci su vezani za savjetovanje i odobravaju se za cijeli period neke mjere.

Subvencionirati se mogu: troškovi kursa, ljebarski nalazi, ispitne takse, troškovi prevoza itd. **Na subvencije Zavoda za zapošljavanje međutim ne postoji zakonsko pravo.**

Dodatni iznos za period pohađanja obrazovanja:

Za vrijeme pohađanja naknadnog obrazovanja ili prekvalifikacije ili mjere za ponovno uključivanje po nalogu Zavoda za zapošljavanje, nezaposlena lica imaju pravo na dodatni iznos uz novac za nezaposlene od **dnevno € 2,67 (2026)**.

Davanja na zahtjev za invalidsku penziju ili penziju na osnovu nesposobnosti za obavljanje posla

Nezaposlena lica koja primaju novac za nezaposlene ili pomoć za nuždu i podnesu zahtjev za invalidsku penziju odnosno penziju na osnovu nesposobnosti za obavljanje posla, i dalje dobijaju iste naknade, ali se tri mjeseca ne posreduje. **(Pažnja: u slučaju boravka u inostranstvu se ne prima naknada).** Nakon toga moraju opet stajati na raspolaganju za posredovanje, takođe i ako postupak za penziju još nije okončan. Osobe koje su podnjele zahtjev za invalidsku i penziju radi profesionalne nesposobnosti (Berufsunfähigkeit), dobiju predujam za penziju samo ako Zavod za penzijsko osiguranje (PVA) izda potvrdu o nesposobnosti o radu i kad se polazi od toga da će penzija biti odobrena, ali **u roku 2 mjeseca** neće biti donijeta odluka.

Dodatna zarada

Od 1. januara 2026. ostvarivanje dodatne zarade uz primanje nakande za nezaposlenost ili drugih naknada od Zavoda za zapošljavanje bit će moguće samo u četiri jasno definisana posebna slučaja. Dopušteno je ako je dodatno ograničeno zaposlenje postojalo duže razdoblje prije nezaposlenosti; ako je neko već bio nezaposlen duže razdoblje prije 1. januara 2026 i primao naknadu za nezaposlenost najmanje 365 dana; ako je neko primao naknadu za nezaposlenost najmanje 365 dana prije krajnjeg roka i takođe ima 50 ili više godina ili ima priznatu invalidnost od najmanje 50%; ili ako je neko bio bolestan duže razdoblje prije dodatnog ograničenja zarade i primao naknadu za to.

Ako ukupni mjesečni prihod – čak i od više poslova – ostane ispod praga dodatnog ograničenja zarade, aktivnost se smatra graničnom. Ako se prag prekorači, automatski se zahtjevaju obavezni doprinosi za zdravstveno i penziono osiguranje, a retroaktivno se mogu naplatiti dodatni doprinosi i porez na dobit, koji se obračunavaju u sljedećoj godini.

Važne napomene

Zahtjevi za ova davanja se podnose kod nadležne regionalne poslovнице Zavoda za zapošljavanje. Osim toga, Zavodu za zapošljavanje se odmah moraju prijaviti sve promjene kao što su materijalne prilike, bolovanje, preseljenje ili boravak u inostranstvu, najkasnije **u roku od jedne sedmice**. Ko dobro vlada poznavanjem rada na računaru (IT vještinama), postoji mogućnost da posjedujete **MeinAMS** – između ostalog preko MeinAMS možete npr. podnijeti zahtjev za novčanu naknadu.

Obustava: Svako ko neopravdano odbije ili opstruira razumnu ponudu za posao neće primiti naknadu za nezaposlene **6 sedmica**, odnosno **8 sedmica** u slučaju ponovljenih prekršaja. Protiv obustave primanja novčane naknade može se podnijeti žalba.

Zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nesreće i penziono osiguranje: Tokom primanja naknade za nezaposlenost postoji osiguranje prema Opštem zakonu o socijalnom osiguranju (ASVG). Za vrijeme boravka u inostranstvu ili po isteku primanja naknade, zdravstveno osiguranje ostaje na snazi još **6 sedmica**, ako je period osiguranja predhodno neprekidno trajao **6 sedmica ili najmanje 26 sedmica u zadnjoj godini**.

Samovoljno davanje otkaza: Ako je zaposlenje prekinuto otkazom od strane zaposlenog ili uslijed njegove vlastite krivice, naknada za nezaposlenost ili pomoć u nuždi obustavlja se na **4 sedmice**. Trajanje primanja na koje se ima pravo se time međutim ne skraćuje.

Zahtjevi za prijavu: Korisnici novca za nezaposlene odnosno pomoći u nuždi se moraju pojaviti u Zavodu za zapošljavanje na zakazane termine. Nepojavljivanje rezultirat će obustavom naknade od tog datuma dok se osoba ne javi lično; razdoblje isplate naknade bit će smanjeno za broj propuštenih dana (osim u slučajevima opravdanih razloga). Ako prođe više od **62 dana** između propuštenog termina i podnošenja zahtjeva, novčana naknada se neće isplatiti za dodatno razdoblje.

Posebne odredbe

1.) Primanje austrijske pomoći za nezaposlene za vrijeme traženja posla na prostoru EPP/EU i u Švajcarskoj

Za vrijeme primanja austrijske naknade postoji mogućnost da traže posao na području EPP-a ili u Švicarskoj i da u tom periodu i dalje primaju austrijsku naknadu maksimalno **3 mjeseca**.

Potrebna je prethodna prijava kod Zavoda za zapošljavanje od najmanje **4 sedmice** u Austriji ili prijava odnosno predbilježba kod Uprave za tržište rada u zemlji traženja posla u roku od **1 sedmice** od trenutka dogovorenog s austrijskim Zavodom za zapošljavanje.

Isplata naknade se vrši i za vrijeme traženja posla u EU-inostranstvu i dalje od strane austrijskog Zavoda za zapošljavanje. Ako potraga za poslom tamo bude bezuspješna, korisnik/-ca primanja se obavezno prije isteka **tromjesečnog roka (ili „maksimalnog obima“)** mora vratiti u Austriju – inače gubi sva dalja prava.

Pažnja: Jedan takav eksport austrijskog prava u inostranstvo se obavezno mora tražiti lično kod nadležnog regionalnog Zavoda za zapošljavanje još prije odlaska.

2.) Primanje pomoći za nezaposlene iz područja EPP/EU ili Švajcarske za vrijeme traženja posla u Austriji

Da bi se za vrijeme traženja posla u Austriji i dalje moglo koristiti pravo na pomoć za nezaposlene iz područja EPP(Evropski privredni prostor)/EU ili Švicarske, potrebno je lično pristupiti kod nadležnog regionalnog Zavoda za zapošljavanje u Austriji i podnijeti „**Portable Document U2**“(ili **E303**) popunjen i ovjeren od inostranog nosioca. Tek nakon te prijave na traženje posla može se vršiti isplata novčanih naknada. Uslovi za ostvarivanje prava na prijem pomoći za nezaposlene se uvijek zasnivaju na dotičnim nacionalnim propisima država EPP-a ili Švicarske.

Pravilo jednog dana: ako postoji najmanje **1 dan** zaposlenja u Austriji s obaveznim doprinosom za osiguranje za slučaj nezaposlenosti, za ostvarivanje prava na austrijsku naknadu se uračunava prethodni staž osiguranja u nekoj državi EPP ili u Švicarskoj.

Pažnja: pogranični radnici su osobe koje su zaposlene u nekoj državi EPP/EU ili Švajcarskoj, a stanuju u nekoj drugoj državi članici i redovno se, najmanje jednom sedmično, vraćaju u svoju domovinu (državu stanovanja). Po završetku zaposlenja navedeni pogranični radnici mogu sa sobom ponijeti periode zaposlenja u svoju državu stanovanja s „**Obrascem U1**“ koji popunjava Zavod za zapošljavanje, te tamo koristiti svoje pravo na pomoć za nezaposlene, ako ispunjavaju uslove pravnih propisa tih država članica.

Primanje naknada iz osiguranja za nezaposlene u državi zaposlenja (Austrija) je moguće samo uz **podnošenje dokaza o životnom središtu**.

Pažnja: Budući da su ovdje navedene samo najvažnije odredbe, molimo Vas da se za tačnije informacije obratite nadležnm organu ili savjetovalištima. Ukazujemo na to da se uprkos pažljivoj obradi mogu desiti greške, pa se stoga ne može preuzeti jamstvo za navode u ovom informativnom listu.

Beratung für Männer und Frauen 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04	Beratung für Frauen 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice und der Magistratsabteilung 17 gefördert.	
 Arbeitsmarktservice Wien	 Stadt Wien Integration und Diversität